

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 27 ΜΑΙΟΥ 2015**

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

A1.

Το παράδειγμα αυτό παρακίνησε κάποιον παπουτσή να μάθει τον ίδιο χαιρετισμό σ' ένα κοράκι. Για πολύ καιρό κόπιαζε μάταια· κάθε φορά που το πουλί δεν απαντούσε, ο παπουτσής συνήθιζε να λέει: «Κρίμα στον κόπο μου» (ή: «έχασα το λάδι και τον κόπο μου»).

Αν όμως τυχαία, όπως συμβαίνει συνήθως, χάσουν την εξουσία, τότε γίνεται αντιληπτό (ή τότε καταλαβαίνουν) πόσο υπήρξαν στερημένοι από φίλους (ή πόσο τους έλειπαν οι φίλοι). Αυτό είναι που λένε ότι είπε ο Ταρκύνιος, όταν ήταν εξόριστος: «Τότε μόνο κατάλαβα ποιους είχα πιστούς φίλους, ποιους άπιστους, όταν δεν μπορούσα πια να ανταποδώσω τη χάρη ούτε σε εκείνους ούτε σε αυτούς».

Η Πορκία, η σύζυγος του Βρούτου, όταν έμαθε το σχέδιο του άντρα της να δολοφονήσει τον Καίσαρα (ή για την δολοφονία του Καίσαρα), ζήτησε ένα μαχαιράκι (ή ξυράφι) μανικιουρίστα τάχα για να κόψει τα νύχια της και αυτοτραυματίστηκε μ' αυτό, καθώς της γλίστρησε δήθεν τυχαία. Έπειτα ο Βρούτος, αφού κλήθηκε στην κρεβατοκάμαρα (της) από τα ξεφωνητά των υπηρετριών, ήρθε για να τη μαλώσει, γιατί τάχα (κατά τη γνώμη του) είχε κλέψει την τέχνη του μανικιουρίστα.

B1α. parem : pari
diu : diutius
inopes : inopum
hoc : haec
quos : quo
neutris : neuter
cultelum : cultelli
unguium : ungues
se : mihi
eam : eius

B1β. ea exempla sutores quosdam incitaverunt (incitavere).

B2. doctu
respondendo
solentium

perdam
faciendus
casuris
sunto
diceremur
fert
referre
interfice
cognosceat
elaberentur
resecuerit
obiurgavisse

Γ1α. postquam (Brutus) vocatus est (erat): Η μετοχή δηλώνει το προτερόχρονο. Επομένως για την ανάλυσή της χρησιμοποιείται ως εκφορά η οριστική παρακειμένου, καθώς postquam + οριστική παρακειμένου δηλώνει προτερόχρονο στο παρελθόν.

Γ1β. Tum intellexi, quos fidos amicos habuissem:
Quos fidos amicos habui?

Γ1γ. Porcia, Bruti uxor, cultellum tonsorium poposcit:
Homines dicunt Porciam, Bruti uxorem, cultellum tonsorium poposcisse.

Γ1δ. quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem:
quod Tarquinius dixisse fertur exulans.
Η χρήση παθητικού προσωπικού λεκτικού ρήματος (fertur) επιφέρει άρση του λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου (dixisse). Έτσι ο τύπος "Tarquinius" τίθεται σε ονομαστική (Tarquinius) και λειτουργεί πλέον ως υποκείμενο ρήματος και ειδικού απαρεμφάτου. Κατ' επέκταση, η μετοχή "exulantem", εφόσον είναι συνημμένη στο υποκείμενο, τίθεται και αυτή σε ονομαστική (exulans).

Γ2α. α) Id exemplum sutorem quendam incitavit ut corvum doceat parem salutationem.
Η δευτερεύουσα βουλητική πρόταση "ut corvum ... salutationem" εξαρτάται τώρα από ρήμα αρκτικού χρόνου "incitavit". Καθώς ισχύει η ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων, θα πρέπει το ρήμα της δευτερεύουσας πρότασης να βρίσκεται σε υποτακτική (γιατί το περιεχόμενό της είναι απλώς επιθυμητό) ενεστώτα, για να δηλώνεται πλέον το σύγχρονο στο παρόν (doceat). Η βούληση είναι ιδωμένη τη

στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του (συγχρονισμός κύριας - δευτερεύουσας πρότασης).

Γ2β. Quodsi forte ceciderunt, tum intellegitur:

α) Υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα στο παρόν (υπ. πρτ):
quodsi forte caderent, tum intellegeretur

β) Υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα στο παρελθόν (υπ. υπερσ.): quodsi forte cecidissent, tum intellectum esset

Γ2γ. ad eam obiurgandam:

Τελική πρόταση: ut eam obiurgaret

Αναφορική τελική πρόταση: qui eam obiurgaret

Σουπίνο σε αιτιατική: eam obiurgatum

Εμπρόθετη γενική γερονδιακού (υποχρεωτική γερονδιακή έλξη):

eius obiurgandae causa (gratia)